

Když nestíháš, zpomal.

31. ročník / 31st year

Can't you keep up? Then slow down.

červen / 2018

11–30 / 10 / 2018

Expozice nové hudby

Programoviny

PÁTEK / FRIDAY 15/6/2018

19⁰⁰ / 7⁰⁰pm

velké nádvoří hradu Špilberk, Špilberk 1, 662 24 Brno

Charlemagne Palestine **hans w. koch**

CHARLEMAGNE PALESTINE

Charle Strumming Music for Zvonkohra Brno

HANS W. KOCH

bell + beast (glocke + tier)

version for Špilberg carillon 2018

SOBOTA / SATURDAY 16/6/2018

14⁰⁰, 16⁰⁰ a 18⁰⁰ / 2⁰⁰, 4⁰⁰ and 6⁰⁰pm

ulice města Brna

Elektrické procházky

CHRISTINA KUBISCH

Electrical Walks

zvuková instalace v ulicích města

ČTVRTEK / THURSDAY 11/10/2018

19³⁰ / 7³⁰pm

vila Stiassni, Hroznová 14, 603 00 Brno

Mimo čas a prostor

GIACINTO SCELISI

Canti del Capricorno

Lore Lixenberg soprán

SOBOTA / SATURDAY 13/10/2018

19³⁰ / 7³⁰pm

Besední dům, Komenského náměstí 8, 602 00 Brno

Zastavení v hudbě

**VADILLO, BLARDONY, MEDEK, ESTELCHE,
GRAHAM, PANISELLO**

Plural Ensemble / Fabián Panisello

STŘEDA / WEDNESDAY 17/10/2018

19³⁰ / 7³⁰pm

kaple káznice na Cejlu, Bratislavská 68, 602 00 Brno

Příběh utrpení a naděje

Dům strach

FAUSTO ROMITELLI – JAN ZAHRADNÍČEK

Brno Contemporary Orchestra / Pavel Šnajdr

ÚTERÝ / TUESDAY 30/10/2018

18⁰⁰ / 6⁰⁰pm

Dům umění města Brna, Malinovského nám. 2, 602 00 Brno

Grand Opening

Vašulka Kitchen Brno

Vasulka's wave

Bricolage, 2018

Bastl Instruments

Mezinárodní hudební festival Brno

Brno International Music Festival

Expozice nové hudby / Exposition of New Music

KDYŽ NESTÍHÁŠ, ZPOMAL.

CAN'T YOU KEEP UP? THEN SLOW DOWN.

Záštitu převzali / Under the auspices of

Ilja Šmíd,

ministr kultury / Minister of Culture

Petr Vokřál,

primátor statutárního města Brna / Mayor of the City of Brno

Bohumil Šimek,

hejtman Jihomoravského kraje

Governor of the South Moravian Region

Martin Landa,

starosta městské části Brno-střed

Mayor of the Central Brno district

Mezinárodní hudební festival Brno

je členem České asociace festivalů.

Brno International Music Festival is a member
of the Czech Festivals Association.

Statutární město Brno

finančně podporuje Filharmonii Brno.

Statutory City of Brno

financially supports the Brno Philharmonic.

Pořadatel:

Filharmonie Brno, příspěvková organizace

Organised by Brno Philharmonic, contributory organisation

Filharmonie
Brno Philharmonic

Čestný výbor MHFB

Honorary Board of the Festival

Petr Vokřál,

primátor statutárního města Brna

Mayor of the City of Brno

Bohumil Šimek,

hejtman Jihomoravského kraje

Governor of the South Moravian Region

Mikuláš Bek,

rektor Masarykovy univerzity

Rector of Masaryk University

Petr Oslzlý,

rektor Janáčkovy akademie múzických umění

Rector of Janáček Academy of Music and Performing Arts

Jiří Morávek,

generální ředitel SNIP & CO

Managing Director of SNIP & CO

Umělecká rada MHFB

Artistic Council of the Festival

předseda / Chairman

David Mareček

členové / Members

Jiří Beneš, Aleš Březina, Jan Hlaváč, Marek Hrubecký,

Marie Kučerová, Vladimír Maňas, Vítězslav Mikeš,

Nora Obrtelová, Viktor Pantůček, Lucie Šnajdrová,

Jan Špaček, Jaroslav Šťastný, Kateřina Vorlíčková,

Jiří Zahradka, Jan Žemla

Generální intendantka

General Intendant

Marie Kučerová

Dramaturg ENH

Programmer of the Festival

Viktor Pantůček

Manažerka festivalu

Festival Manager

Lucie Šnajdrová

Slovo dramaturga

Nestíháš? Tak zpomal. V tomto duchu se nese 31. ročník Expozice nové hudby. Občas má člověk pocit, že vůbec nic nestíhá, že se nic nedaří, že to prostě nedá, ale pak se zastaví, udělá si chvíli volno a zjistí, že to počká, že to za něj stejně nikdo neudělá, že to neuteče. Vracíme se k tomu, co se nám nepodařilo dokončit, co jsme nestihli, nebo co se prostě z nějakého důvodu nepovedlo. Proto se po roce opět na jaře objeví v Brně vynikající Charlemagne Palestine a mimořádná Christina Kubisch. Chceme si udělat čas, abychom to všechno stihli, a chtěli bychom, aby si udělali čas i posluchači. Všemi festivalovými projekty bychom chtěli přimět posluchače, aby se zastavili, aby nikam nespěchali a v klidu poslouchali.

Expozice je rozdělena na jarní a podzimní část. Ta první proběhne v polovině června. „Když jdete po ulici a uslyšíte zvony, přiměje vás to zastavit se a poslouchat.“ Od světoznámého skladatele, varhaníka, klavíristy a hráče na carillon Charlemagne Palestine jsme objednali skladbu pro zvonkohru na velkém nádvoří hradu Špilberk. Ve světové premiéře v šarmantní autorské interpretaci zazní *Charle Strumming Music for Zvonkohra Brno* společně s premiérou hanse w. kocha. Další den nás Christina Kubisch provede po elektromagnetických zvucích Brna v projektu *Electrical Walks*.

Podzimní část Expozice začne koncertem sopranistky Lore Lixenbergové, která provede kompletní cyklus dvaceti písní Giacinta Scelsiho *Canti del Capricorno*. „Italský aristokrat, skladatel Giacinto Scelsi komponoval velmi osobitým způsobem, posadil se, nechal rozplynout mysl i čas a předzpíval své díla zapisovačům. Jeho skladby tak jakoby přicházely z jiného světa, kde neplatí zákony dnešní uspěchané doby.“

Dlouhodobou prioritou festivalu je též zvání do České republiky, potažmo přímo do Brna vynikajících světových interpretů či souborů specializovaných na provádění soudobé hudby. Záměrem dramaturgie však není „pouhé“ představení špičkových hráčů a unikátních kompozic tuzemskému publiku, ale též snaha o zařazování českých skladeb do repertoáru těchto vynikajících těles. Na koncertě španělského Plural Ensemble tak vedle kompozic Petera Maxwella Daviese a Georga Friedricha Haase zazní světo-

vá premiéra českého skladatele Ivo Medka a španělského skladatele Fabiána Panisella.

V rámci festivalu vždy dáváme prostor i místním špičkovým interpretům, a tak i v letošním roce jsme v rámci doprovodného programu zařadili do jarní části projekt Divergent Connections Orchestra, kteří v červnu rozezní ulice Brna hledáním aurálních stop města. V podzimní části pak proběhne koncert Brno Contemporary Orchestra s projektem *Dům strach*, ve kterém připomeneme odkaz Jana Zahradníčka v konfrontaci s hudbou Fausta Romitelliho a Francesca Filidei. Koncert proběhne 17. října v kapli bývalé káznice na Cejlu, kde byl Jan Zahradníček vězněn a kde napsal některé ze svých básní.

Festival soudobé experimentální hudby Expozice nové hudby (vznik 1987) už několik let chápe „expoze“ ve svém názvu nejenom jako prezentaci, ale též jako interakci, participaci a živou komunikaci s veřejností a veřejnými prostory.

Od roku 2013 sledovala dramaturgie různá témata, vycházela z prostorových dispozic města Brna, ale též z požadavku reflexe pestré škály tendencí soudobé hudební produkce. Věnovala se zvukové instalaci, hlukové kompozici, intervencím do veřejného prostoru i veskrze tradičnímu koncertnímu provozu. Tuto pětiletku zakončila v roce 2017 revolučním ročníkem, ve kterém oslavila své 30. výročí.

V roce 2018 vstupujeme do poněkud odlišného dramaturgického konceptu, potřebujeme se zastavit, ohlédnout, dokončit započaté a vyhlédnout do budoucnosti. 31. ročník tak bude poněkud rekapitulační, hodláme dodělat, co bylo rozděláno, dopracovat, co bylo rozpracováno, ale též zahájit další období festivalové existence. Pro rok 2019 připravujeme po všech putováních návrat do Brna, jemuž samému bude 32. ročník věnován. Něco se uzavírá a my bychom rádi otevřeli diskusi o dalším směřování festivalu, který chce i nadále zůstat expozičním...

A Word from the Programmer

For several years now, the Exposition of New Music (a contemporary experimental music festival established in 1987) has sought not just to present music, but to enter into interaction, participation and live communication with the public and public spaces.

Since 2013, the programming has focussed on various topics connected with the spatial arrangements of the city of Brno; yet it has also sought to reflect the broad spectrum of tendencies that appear in contemporary music production. In the past, the festival has been dedicated to sound installation, noise music, musical interventions into the public space, as well as traditional concert performances. In 2017, the festival ended this five-year period with a revolutionary celebration of its 30th anniversary.

We enter 2018 with a somewhat different conception of programming. The 31st year will be a recapitulation to some extent: we want to finish what we started, but also to begin a new era of the festival. In 2019, after all its imaginary travels, the festival will return back to Brno, to which its 32nd year will be dedicated. An era is coming to a close and we would like to open a discussion about the future direction of the festival and how it can live up to its designation as an “exposition”.

Viktor Pantůček

dramaturg festivalu
Programmer of the festival

PÁTEK / FRI

15/6/2018

19⁰⁰ / 7⁰⁰pm

velké nádvoří hradu
Špilberk

Charlemagne Palestine

hans w. koch

Charlemagne Palestine

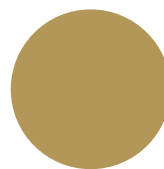
hans w. koch

CHARLEMAGNE PALESTINE

Charle Strumming Music for Zvonkohra Brno
zvonkohra na Špilberku / Spilberk carillon

HANS W. KOCH

bell + beast (glocke + tier)
verze pro zvonkohru na Špilberku
version for Spilberk carillon 2018

Charlemagne Palestine (*1947, New York) začal svou uměleckou kariéru zpíváním sakrální židovské hudby a studiem akordeonu a klavíru. V 60. letech doprovázel na perkusích kromě jiných i Allena Ginsberga, Gregoryho Corsa, Kennetha Angera a byl stálým hráčem

na zvonkohru v episkopálním kostele sv. Tomáše na Manhattanu, z čeho vytěžil rozsáhlou formu obsahující přes tisíc 15minutových kusů. Později studoval vokální interpretaci u Pandita Prana Naha a elektronickou hudbu u Mortona Subotnicka. Coby skladatel–interpret i vizuální a intermediální umělec vytvořil Palestine od 70. let rozsáhlé mnohotvárné dílo, jež bylo prezentováno na prestižních uměleckých scénách, v muzeích a na festivalech v mnoha zemích světa. Nejvíce ho proslavily koncerty vlastní elektronické i akustické hudby, kterou Tom Johnson charakterizoval jako „nejextrémnější formu hudebního minimalismu“. V 90. letech Palestine přesídlil do Evropy a v současné době žije v Bruselu.

„Na zvonkohru jsem začal hrát v roce 1964 v episkopálním kostele sv. Tomáše nedaleko Muzea moderního umění na Manhattanu. Celých sedm let jsem tam každý den mezi pátou a půl šestou odpoledne hrál na 26tónovou zvonkohru. Zpočátku jsem hrával jen protestantské hymny, záhy jsem si však vytvořil jedinečný sónický přístup, jenž by eventuálně mohl být dlouhou mýdlovou operou pozůstávající z několika tisíc denních segmentů a který ovlivnil můj způsob hraní na klavír zn. Bösendorfer a později i moji Strumming Music.“ *Charlemagne Palestine*

hans w. koch (*1962, Heidenheim) je hudební skladatel a zvukový umělec. Vystudoval Vysokou školu hudební a taneční v Kolíně nad Rýnem. V tomto městě žije dodnes a významně přispívá do jeho hudebního a intermediálního dění, tvoří však i daleko za jeho hranicemi. V komplexní osobnosti hanse w. kocha se snoubí přemýšlivý umělec, pedagog a kurátor. V současnosti působí jako docent hybridní zvukové kompozice na Institutu hudby a médií v Düsseldorfu a jako hostující profesor zvuku na Akademii mediálních umění v Kolíně nad Rýnem.

bell + beast (glocke + tier) / zvon + zvíře – verze pro zvonkohru na Špilberku 2018. Skladba pro zvonkohru na Špilberku a přenosná rádia, na kterých si posluchači na nádvoří pod zvonkohrou mohou naladit jednu ze dvou frekvencí, na nichž je vysílán jeden z kanálů doprovodné nahrávky.

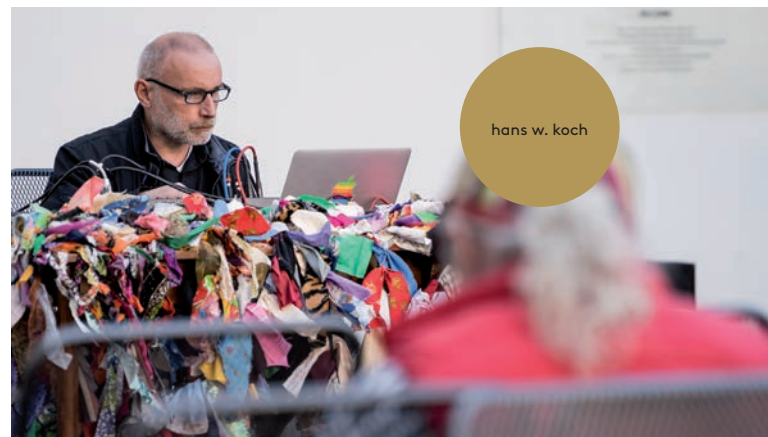
Charlemagne
Palestine

„Dílo původně vzniklo na objednávku mezinárodního radio-artového festivalu Radio Revolten v německém Halle, kde bylo v říjnu 2016 premiérováno. Jeho základní myšlenka vychází z dlouhého poslechu na tržišti v Halle, vystaveného všem možným lidským a mechanickým hlukům a pociťujícího téměř naprostou absenci zvířecích zvuků. Tomu všemu ovšem dominuje mocné vyzvánění zvonů ze zvonkohry ve věži zvané Roter Turm (Rudá věž). Souvislost mezi zvony a zvířetem není až tak úplně mimo, jak by se mohlo zdát: pomysleme na kravské zvonce, zvonky na saních a záchranářských psech, zvuky jistých žab „cinkající“ v noci, zvonovité nálevníky... Nejedná se o přepracování *Karnevalu zvířat*; dílo spíše evokuje obraz barokního průvodu na imaginární arše: brány zoologické zahrady se rozlétly a zvířata se shlukují za vyzvánění zvonů umístěných vysoko ve věži.“

hans w. koch

hans w. koch

Charlemagne Palestine (b. 1947 in New York City) started his art career by singing sacred Jewish music and studying accordion and piano. In the 1960s he played backup percussions for Allen Ginsberg, Gregory Corso and Kenneth Anger f. e., and was daily carillonneur for the Saint Thomas Episcopal Church in Manhattan, eventually creating a form that consisted of more than thousand 15 minute pieces. Later he studied vocal interpretation with Pandit Pran Nah and electronic music with Morton Subotnick. Acting as a composer-performer as well as visual and intermedia artist, Palestine created since 1970s a large body of diverse work that was presented in many prestigious art spaces, museums and festivals worldwide. He is most famous for the live performances of his own electronic as well as acoustic music that Tom Johnson identified as “the most extreme form of musical minimalism”. In the 1990s Palestine moved to Europe, currently he lives in Brussels.

“I began playing carillon in 1964 at the Saint Thomas Episcopal Church next to the Museum of Modern Art in Manhattan. Every day for 7 years between 5 and 5:30pm I played this 26note carillon. I began by playing Protestant Hymn tunes at first but immediately began to invent a unique sonic approach that would eventually become a long soap opera work made up of several thousand daily segments and would influence my approach to the Bösendorfer piano and my *Strumming Musics* later on.”
Charlemagne Palestine

hans w. koch (b. 1962 in Heidenheim, Germany) is a composer and sound artist. He lives and creates in Cologne, where he studied at Hochschule für Musik und Tanz, and till today he considerably contributes to the musical and intermedia life in the town as well as far behind its borders. In koch's complex personality a reflective artist lightly and with deep insight meets with pedagogue and curator. Currently he is an assistant professor for hybrid sound composition at the Institute for music and media in Düsseldorf and guest professor for sound at the Academy for Media Arts in Cologne.

bell + beast (glocke + tier) – version for Spilberk carillon 2018. For the Spilberk version the carillon is complemented with a 2-channel playback thru loudspeakers. All notes played by the carillon are algorithmically extracted from the animal recordings on the playback tape and adjusted to the range of the carillon (15 bells).

"The piece was formerly commissioned by the Radio Revolten, international radio art festival in Halle, Germany where it was premiered in October 2016. The basic idea of the piece originates in extended listening to the market square in Halle and, in the face of all kinds of human and mechanical noises, noticing the almost complete absence of animal sounds. Above all nevertheless, the mighty ringing of the bells from the carillon tower (called Roter Turm).

The connection between bells and beast is not as far fetched as it might seem: think of cowbells, bells on sleighs and rescue dogs, the sounds of certain frogs which "ping" through the night, the bell-shaped ciliates... Not a remake of *The Carnival of the Animals*, the piece rather evokes the image of a baroque procession to an imaginary ark: the gates of the zoo have sprung open and the beasts congregate around the tolling of the bells high up in the tower."

hans w. koch

SOBOTA/SAT

16/6/2018

14⁰⁰, 16⁰⁰ a 18⁰⁰
2⁰⁰, 4⁰⁰ and 6⁰⁰pm

ulice města Brna

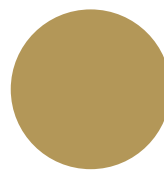
Elektrické procházky Electrical Walks

Elektrické procházky

Electrical Walks

CHRISTINA KUBISCH

Elektrické procházky,
zvuková instalace v ulicích města Brna
Electrical Walks, streets of Brno

Christina Kubisch (*1948, Brémy) studovala malbu, hudbu a elektroniku v Hamburku, Grazu, Curychu a v Miláně, kde absolvovala. V 70. letech se věnovala performancím, koncertům i videu, později zvukovým instalacím, zvukovým sochám a pracím s ultrafialovým světlem.

Její kompozice jsou převážně elektroakustické, ale píše i kompozice pro komorní ansámbl. Od roku 2003 opět účinkuje i jako hudebnice a spolupracuje s různými hudebníky a tanečníky.

Christina Kubisch prezentovala svá díla na mnoha výstavách, koncertech a festivalech po celém světě a získala mnoho grantů a prestižních ocenění. Pedagogicky hostovala v Maastrichtu, Paříži a Berlíně, v letech 1994 až 2013 vyučovala sound art na Akademii výtvarných umění v německém Saarbrückenu. Od roku 1997 je členkou Berlínské umělecké akademie. Žije a tvoří v Hoppegartenu u Berlína.

Elektromagnetické procházky v městském prostoru

„Koncem 70. let jsem poprvé použila systém elektromagnetické indukce, abych mohla realizovat zvukové instalace ve vnitřních a venkovních prostorech. Návštěvníci obdrží speciální bezdrátová magnetická sluchátka, se kterými mohou poslouchat natažené elektrické kabely a zároveň si sami míchat různé zvukové stopy v prostoru. Základní ideou těchto zvukových prostor je dát posluchačům/pozorovatelům k dispozici časový a pohybový prostor. Hudební sekvence lze díky pohybům těla posluchače vnímat ve stále nových variacích, i sebemenší pohyb těla vyrábí různorodé zvukové pořadí. Návštěvník se stane remixérem, který si sám dotvoří svou kompozici.

Elektromagnetická sluchátka reagují také na elektrická pole ve svém okolí a umožňují slyšet například tiché bručení elektrických kabelů. Stálé zvyšování elektromagnetických zvuků ve veřejném prostoru se stává různorodějším a komplexnějším, a to vedlo v roce 2003 k novému cyklu prací, *Elektrickým procházkám*. Během těchto elektrických procházek ve veřejném prostoru obdrží každý účastník jednu bezdrátovou indukční sluchátka a projde předem vytyčenou cestou, kde jsou typická a markantní místa k poslechu. Sám nebo ve skupince se může dát na cestu k poznání těchto dosud neznámých zvukových krajin, jejichž spektrum jde od různorodých zvuků až k markantním rytmickým vzorcům. Elektrické a elektronické přístroje, které nás obklopují a stále více určují naši realitu, jsou stále menší, jejich působení ale naopak roste. Světelné systémy, transformátory, elektronické zabezpečo-

vací systémy, kamery, bezdrátové internetové přístupy, vysoké napětí, mobilní telefony, počítače, bankomaty, antény, světelné reklamy, navigační systémy atd. tvoří spektrum elektrických polí, která jsou neviditelně schovaná jako pod maskovací síť, a přesto neuvěřitelně přítomná. Každý národ, každé město má vedle „globálních hráčů“ zcela unikátní magnetické zvukové krajiny. Vnímání každodennosti se změní při poslechu proudu, běžné věci se zjevují v jiném kontextu. Nic nevypadá tak, jak se dá poslouchat. A vše vypadá trochu jinak, když sluchátka odložíte.“

Christina Kubisch

Christina Kubisch (b. 1948 in Bremen) studied painting, music and electronics in Hamburg, Graz, Zürich and Milano, where she graduated. Performances, concerts and works with video in the seventies, subsequently sound installations, sound sculptures and work with ultraviolet light. Her compositions are mostly electroacoustic, but she has written for ensembles as well. Since 2003 she works again as a performer and collaborates with various musicians and dancers.

Christina Kubisch presented her works at numerous exhibitions, concerts and festival worldwide and was awarded with many grants and prestigious awards. She has been a visiting professor in Maastricht, Paris and Berlin and from 1994 to 2013 she has been teaching sound art at the Academy of Fine Arts, Saar-

brücken. She is a member of the Akademie der Künste Berlin since 1997. Lives and creates in Hoppegarten.

Electrical Walks, streets of Brno

Since the end of the 1970s Christina Kubisch works with the system of electromagnetic induction, which she developed from the basic technique to an individual artistic tool. *Electrical Walks* is a work in progress. It is a public walk with special, sensitive wireless headphones by which the acoustic qualities of aboveground and underground electromagnetic fields become amplified and audible.

“The transmission of sound is achieved by built-in coils which respond to the electromagnetic waves in our environment. The palette of these noises, their timbre and volume vary from site to site and from country to country. They have one thing in common: they are ubiquitous, even where one would not expect them. Light systems, wireless communication systems, radar systems, anti-theft security devices, surveillance cameras, cell phones, computers, streetcar cables, antennae, navigation systems, automated teller machines, wireless internet, neon advertising, public transportation networks, etc. create electrical fields that are as if hidden under cloaks of invisibility, but of incredible presence. The sounds are much more musical than one could expect. There are complex layers of high and low frequencies, loops of rhythmic sequences, groups of tiny signals, long drones and many things which change constantly and are hard to describe. Some sounds are much alike all over the world. Others are specific for

a city or country and cannot be found anywhere else. *Electrical Walks* is an invitation to a special kind of investigation of city centres (or elsewhere). With the magnetic headphone and a map of the environs, on which the possible routes and especially interesting electrical fields are marked, the visitor can set off on his own or in a group. The perception of everyday reality changes when one listens to the electromagnetic fields; what is accustomed appears in a different context. Nothing looks the way it sounds. And nothing sounds the way it looks."

Christina Kubisch

A woman with dark hair tied back, wearing a dark off-the-shoulder top, is looking out of a large window. The window frame is dark green and appears to be made of metal. The background outside the window is bright and slightly out of focus.

ČTVRTEK/THU

11/10/2018

19³⁰/7³⁰pm

vila Stiassni

Mimo čas a prostor Beyond Time and Space

Mimo čas a prostor

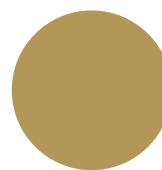
Beyond Time and Space

GIACINTO SCELSI

Canti del Capricorno (Písně Kozoroha)

Canto No. 1 for voice & gong
Canto No. 2 for voice
Canto No. 3 for voice
Canto No. 4 for voice & double bass
Canto No. 5 for voice
Canto No. 6 for voice
Canto No. 7 for voice & saxophone
Canto No. 8 for voice
Canto No. 9 for voice
Canto No. 10 for voice
Canto No. 11 for voice
Canto No. 12 for voice
Canto No. 13 for voice
Canto No. 14 for voice
Canto No. 15 for voice & percussion
Canto No. 16 for voice with live electronics
Canto No. 17 for voice
Canto No. 18 for voice
Canto No. 19 for voice & percussion
Canto No. 20 for voice & recorder

Lore Lixenberg soprán / soprano
solisté v jednání / soloists to be confirmed

Začátkem 80. let minulého století se zdálo, že v Nové hudbě jsou karty rozdány, koryfejové dávno vytyčili hlavní směry, málokdo už dokázal něčím překvapit. Když se však tou dobou začala stále častěji na koncertech objevovat hudba Giacinta Scelsiho napsaná v průběhu

několika předchozích desetiletí, bylo najednou jasné, že novodobé dějiny hudby bude třeba trochu přehodnotit. Za všechny to vyjádřil Irvine Arditti, když jeho soubor dostal na pulty Scelsiho Čtvrtý smyčcový kvartet z roku 1964: „Zdá se, že tentokrát jsme chytili velkou rybu!“

Zvláštní skladby, mnohdy kroužící jen kolem jediného tónu, zato vždy velmi komplexní a ve svém průběhu překvapivé, nevztahující se k žádným vzorům ani žádné známé tradici, strhovaly nebývalou silou. Podivuhodným vnitřním nábojem se výrazně odlišovaly od běžné produkce. A samozřejmě vzbuzovaly otázku: odkud se vzala tato hudba? Kdo je jejím autorem a proč se o něm nevědělo dříve? Nikdo nevěděl prakticky nic. Říkalo se, že je to jakýsi italský šlechtic, žijící v odloučení. Fotografie neexistovaly. Místo nich posílal Scelsi vydavatelům a organizátorům koncertů svůj emblém: prázdný kruh vznášející se nad vodorovnou čarou. On sám se veřejnosti převážně vyhýbal. Muzikologa, který přišel zjišťovat údaje pro renomovaný hudební slovník, vyrazil ze dveří s větou: „Skladatel Giacinto Scelsi nikdy neexistoval.“ S ním vstoupilo do evropské hudby Tajemno, zvučně pozdravené muzikologem Heinzem-Klaussem Metzgerem ve stati *Das Unbekannte in der Musik* ve Scelsimu věnovaném 31. svazku edice *Musik-Konzepte* (Mnichov 1983). V užších kruzích zasloucenců však nebylo jméno Giacinto Scelsi zcela neznámé. V Římě byl – se svým kožichem a vyšívanou čepičkou – docela známou figurkou mezi návštěvníky koncertů soudobé hudby. Občas se také v antikvariátech objevovaly jeho noty vydávané prominentními nakladateli. Obvykle však zůstávaly ležet, neboť jméno nikdo neznal...

Na rozdíl od většiny skladatelů, kteří se musí pěkně ohánět, aby se vůbec nějak uživil, tohoto autora podobné problémy vůbec netrápily. Excentrický hrabě **Giacinto Scelsi d'Ayala Valva** (1905–1988) pocházel po matce ze starého jihoitalského rodu; rodu, který už v době objevení Ameriky měl za sebou pětisetletou historii. Byl vlastně jeho posledním potomkem a dědicem značného majetku, který mu zajišťoval pohodlný a přepychový život. Někdy v roce 1934 se seznámil s okouzující anglickou šlechtičnou Dorothy Kate Ramsden de Imperiali a v roce 1939 se s ní oženil. Svatbu měli v Buckinghamském paláci. Po vypuknutí války jej Dorothy, která neunesla tíhu situace ve znepřátelené zemi,

opustila a odjela prvním vlakem do Anglie. Nikdy pak už o ní neslyšel. Tato ztráta jej bolestně zasáhla, zůstal až do konce života sám. Po nervovém zhroucení trávil celé dny u klavíru a dokonce se vposlouchával do opakování jediného tónu. Z této zkušenosti pak vyšla jeho osobitá hudba, kterou v jakémsi transu zaznamenával na magnetofon a pak ji nechával přepsat do not. Nezvyklý způsob tvorby vlastně vycházel z aristokratických zvyklostí – i jeho předkové využívali písaiů, přestože sami dovedli číst a psát.

I když žil Giacinto Scelsi osaměle, k ženskému půvabu rozhodně netečný nebyl. V posledních letech svého života se hrabě sblížil s violoncellistkou Frances-Marie Uitti, s níž pracoval na revizi svých smyčcových skladeb a některá díla vytvářeli společně. Stala se tedy další transkriptorkou a jako zkušená improvizátorka se do značné míry podílela na Scelsiho pozdní tvorbě. Z jejich spolupráce vznikly skladby *Voyages*, *Il Funerale di Carlo Magno* a *Pezzo Basso*. Na druhé straně byl starý hrabě pro ni rádcem, hudebním mentorem a duchovním učitelem. Při setkáních nejen hráli a diskutovali noty, ale také cvičili jógu, meditovali, improvizovali a dělali „sónické meditace“ na jediném tónu nebo zpívali ÓM. Po „spartánské večeři, kontrastující s bohatou konverzací“ jí Scelsi přehrával pásy se svými improvizacemi a debatovali o filozofických otázkách. Pro mladou umělkyni byl skladatel významným učitelem nejen z hlediska hudebního, kdy výrazně posunul její chápání skladeb, ale i z hlediska osobnostního růstu. Předal jí svoje názory a pochopení zvuku. On sám v ní pak našel zasvěcenou a oddanou interpretku své hudby.

Velmi podobné to bylo s japonskou sopranistkou Michiko Hirayamaovou, se kterou už od konce 50. let pracoval na vokálních skladbách a věnoval jí mimo jiné rozměrný vokální cyklus dvaceti *Canti del Capricorno*. Zasvěcoval ji do správného pochopení interpretace, kdy není hlavní podmínkou rigidní „věrnost“ textu, ale jeho pochopení a oživení v intencích autora. Práce na *Canti del Capricorno* se stala jejím celoživotním úkolem. Na unikátní díle spolupracovali celé desetiletí 1962–1972. Interpret zde není „pouhým“ tlumočníkem, ale skutečným nástrojem mimochůvové a mimoprostorové hudby širokého filozofického i geografického rozsahu. Název využívající souhvězdí Kozoroha ostatně možná odpovídá geograficky oblastem Země, táhnoucím se od Indie k Jižní Americe, tedy z valné části k toku Amazonky, kde dle Scelsiho přebývá prehistorická lidská kultura. Inspirace těmito kulturami, ale i kulturami dalšími znamenala však spíše jejich přijetí, hudba procházela Scelsim jako médiem a též interpret přijímal cizího ducha, ego muselo ustoupit do pozadí. Písně či jakési po-

etické hlasové promluvy, evokující dobu před vznikem hudby i jazyka, vyvolávají ono numinosum et tremendum, zručné i fascinující setkání s jiným světem, jinou planetou, jiným vesmírem. Ještě na loňském festivalu MaerzMusik zazářila nestárnoucí Michiko Hirayama fascinující interpretací celého cyklu, kterému navzdory svému věku vtiskla navíc silný erotický náboj. Skladba žije dál, přebývá svého autora a čeká, či hledá své nové interprety, kteří ji předají posluchačům.

Text je přejet ze studie Giacinto Scelsi od Jaroslava Šťasného, uveřejněného v časopise HIS Voice 10. srpna 2018. Text byl redakčně upraven.

Lore Lixenberg se narodila ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska. Vystupuje v mnoha operách, v hudebním divadle i na koncertech a spolupracuje s četnými předními skladateli.

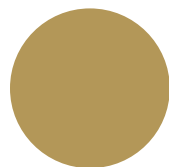
Účinkovala na mezinárodních festivalech a v renomovaných koncertních sálích, ať už v Salcburku, Lucernu, Donaueschingenu, Aldeburghu, Wittenu, na Manchesterském mezinárodním festivalu, Aspernském festivalu, v Edinburhu a Huddersfieldu, v La Fenice i na festivalech Wien Modern a Oslo Ultima. Vystoupila rovněž v sále Berlínské filharmonie i v sále Labské filharmonie v Hamburku během zahajovací sezony. Mezi orchestry a soubory, s nimiž zpívala a nahrávala, se řadí Hallého orchestr, Tokijská filharmonie, Dánský národní symfonický orchestr, Symfonický orchestr Švédského rozhlasu, Ensemble Intercontemporain, London Sinfonietta, Klangforum Wien, Birmingham Contemporary Music Group, Symfonický orchestr BBC, Hannoverská opera, Ensemble Aventure, Islandský symfonický orchestr, Dánská královská opera, SWDR a Nash Ensemble.

Lore Lixenberg se podílela na koncepci rolí Peaches a Baby Jane v *Jerry Springer the Opera*, které pak i ztvárnila (v Londýně v Battersea, v National Theatre a ve West Endu a rovněž v Edinburhu). Dále se podílela na tvorbě děl *Kombat Opera Presents* (Richard Thomas, Thea Wiles, BBC2) a *Attention Scum* (Simon Munnery, Stewart Lee, Richard Thomas), v nichž i účinkovala. Podobně se podílela na inscenaci *The HaHa Hole* (Richard Thomas, Stewart Lee) v hannoverském Schauspielhausu, kde ztvárnila roli Millie a Death. Pravidelně vystupuje s divadelní společností Complicite, například v dílech *Miss Donnithorne's Maggot* (Maxwell Davies) a *Ten, který vyšel z domu* (National Theatre) a ve workshopu *k Psímu srdci* (Raskatov). V Královské opeře v Covent Garden debutovala v díle *The Gentle Giant* Stephena McNeffse, účinkovala v opeře *Ingerland* z pera Jocelyn Pook, premiérově pak

v opusu Anna Nicole Marka Anthonyho Turnageho, kde zaspívala roli sestřenice Shelly.

Umělkyně pravidelně spolupracuje se společností Mahogany Opera a účinkovala v premiérách děl *Lost in Thought* (Hind), *The Mother* (Laurence Osbourn) a *April in the Amazon* (Osbourn), jakož i v experimentálních verzích *Salomé* a *Modrovousova hra*. S Phoenix Dance Theatre se vydala na turné s představením *Cattle Call* (Javier de Frutos, Richard Thomas) a zahrála roli Xai Lin, jež zahájila protest na náměstí Nebeského míru, v opeře Nielse Ronsholdta *Looking for Courage* v dánsko-čínské koprodukcí. Do Dánské královské opery se vrátila v premiérách nových děl Oehringa, Hinda, Ronsholdta a Thomase s Trio Zoom.

Mezi recitálová vystoupení zpěvačky patří schubertovský program *Accompanying Franz* s Dai Fujikurou, s Andrewem Westem ve Francii a Japonsku, na festivalu La Folle Journée, recitál Eislerových písní s Jonathanem Powellem u příležitosti skladatelových narozenin (*Eisler Geburtstag*), recitál hudby z doby Výmarské republiky v londýnském Kings Place s Aurora Orchestra i role Anny v díle *Sedm smrtelných hříchů* (Weill) se stejným orchestrem. Na objednávku Lixenberg vznikly dva nové písňové cykly na Brechtovy texty v novém anglickém překladu Toma Kuhne, hudbu složili Richard Thomas a Niels Ronsholdt. S Brodsky Quartetem se vydala na rozsáhlé turné, kde premiérově uvedli nový písňový cyklus *Trees, Walls and Cities*. Zpívá rovněž Schuberta a Purcella, ve Wigmore Hall debutovala po boku Nash Ensemble. Z poslední doby je pak turné s houslistkou Aishou Orezbayevou, na programu byly Kurtágovy *Kafkovy fragmenty*.

A concert by the soprano Lore Lixenberg opens the second part of the Exposition. Held at Villa Stiassni, it features the first complete Czech performance of Giacinto Scelsi's *Canti Del Capricorno*, a mysterious cycle of 20 songs. "This Italian aristocrat composed in a very idiosyncratic way. He would sit down, let time and his conscious mind dissolve away and sing his works to assistants who would write them down. It is as if his works came from a different world, where the laws of our hurried times do not apply."

Born in the UK Lore Lixenberg has performed widely in opera, concert repertoire and music-theatre, and works with many leading composers.

She has performed internationally at many festivals and venues including those of Salzburg, Lucerne, Donaueschingen, Aldeburgh, Witten, Manchester International Festival, Aspern festival, Edinburgh and Huddersfield, La Fenice and at the Wien Modern and Oslo Ultima festivals. She also performed in the Berlin Philharmonie as well as the opening season of the Hamburg Elbphilharmonie. She has performed and recorded with orchestras and ensembles including the Halle, Tokyo PO, Danish National SO, Swedish Radio Orchestra, Ensemble Intercontemporain, London Sinfonietta, Klangforum Wien, BCMG, BBCSO, Hannover Opera, Ensemble Aventure, Icelandic SO and Danish Royal Opera, SWDR and Nash Ensemble.

She works regularly with Mahogany Opera and premiered *Lost in Thought* by Hind and *The Mother* by Laurence Osbourn. She also premiered *April in the Amazon* by Osbourn and performed in experimental versions of *Salome* and *Bluebeards Castle*. She also performed with Phoenix Dance Theatre touring *Cattle Call* (Javier de Frutos, Richard Thomas) and played the role of Xai Lin, who began the Tienennmen Square protest, in *Looking for Courage* a co-production between Denmark and China, by Niels Ronsholdt and returned to the Danish Royal Opera to premiere new works by Oehring, Hind, Ronsholdt and Thomas with Trio Zoom.

Recital performances include Schubert Recitals with *Accompanying Franz* by Dai Fujikura, with Andrew West in France and Japan with La Folle Journée Festival, Eisler Geburtstag recital of Eisler songs with Jonathan Powell, recital of music from the Weimar Republic at Kings Place with the Aurora Orchestra and also singing the role of Anna in *The Seven Deadly Sins* (Weill) with the Aurora Orchestra. She commissioned two new song cycles with texts by Brecht in new English translation by Tom Kuhns, composed by Richard Thomas and Niels Ronsholdt. She toured extensively with the Brodsky string quartet premiering the new song cycle *Trees, Walls and Cities* also performing Schubert and Purcell, making her Wigmore Hall debut with the Nash Ensemble. She has also recently been touring *Kafka Fragments* by Kurtág with violinist Aisha Orezbayeva.

SOBOTA/SAT
13/10/2018

19³⁰ / 7³⁰pm

Besední dům

Zastavení v hudbě Musical Stasis

Zastavení v hudbě

Musical Stasis

ENEKO VADILLO

Sarab

SERGIO BLARDONY

Y apenas paso la mano por el vacío

IVO MEDEK

Shades of Silence

ISRAEL ESTELCHE

Hidden dance I

PETER GRAHAM

Fragment

FABIÁN PANISELLO

à 5

Plural Ensemble

Lope Morales flétna / flute

Antonio Lapaz klarinet / clarinet

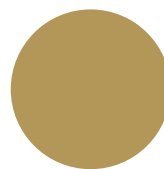
Ema Alexeeva housle / violin

Mikolaj Konopelski violoncello

Duncan Gifford klavír / piano

dirigent / conductor **Fabián Panisello**

Koncert se koná za finanční podpory
Ministerstva kultury Španělska.

V koprodukcí s festivalem Setkávání nové hudby plus jsme pro vás připravili mimořádný koncert vynikajícího souboru, specializujícího se na soudobou hudbu. Program byl sestaven tak, aby opět jiným způsobem evokoval ono někdy nutné zastavení, zpomalení, které se stalo mottem letošního ročníku.

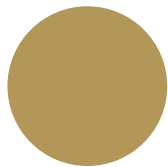
Plural Ensemble je instrumentální soubor specializující se na hudbu 20. a 21. století. Založil a řídí jej Fabián Panisello; posláním souboru je šířit soudobou hudbu se zvláštním důrazem na hudbu španělskou. Soubor vždy usiluje o nejvyšší kvalitu interpretace a každý rok hraje v sezoně plné koncertů a turné, v nichž se nejnáročnější sólistický repertoár střídá s ansámblovými skladbami. Za dobu své existence účinkoval Plural Ensemble na předních specializovaných mezinárodních festivalech v Evropě i Americe za velkého kritického i posluchačského ohlasu. Soubor pořídil řadu nahrávek pro mnoho rozhlasových stanic, mimo jiné WDR, RBB, RNE, RF, ORF, RTBF a Polský rozhlas, a nahrál CD pro následující labely: col legno (Michov), Verso (Madrid), Cervantes (Brémy) a NEOS (Mnichov). Na projektech a koncertech s ním spolupracují renomovaní sólisté, například Dimitri Vassilakis, Nicholas Isherwood, Alda Caiello, Allison Bell, Salome Kammer, Siegfried Mauser, Jörg Widmann, Pilar Jurado, Marco Blaauw, Miquel Bernat, i dirigenti jako Daniel Kawka, Zsolt Nagy a Cristóbal Halffter.

Fabián Panisello (*1963, Buenos Aires) studoval skladbu u Franciska Kröpfla, Bogusława Schaeffera, Elliotta Cartera, Franka Donatoniho, Briana Ferneyhougha a Luise de Pabla, dirigování pak u Pétera Eötvöse.

Fabián Panisello je hlavním dirigentem Plural Ensemble (Madrid) již od jeho založení a s ansámblem vystupuje na předních světových festivalech soudobé hudby, ať už se jedná o Manes a A Tempo v Americe nebo evropské podniky jako Varšavská jeseň, Présences, Musica, Ars Musica, Ultraschall, Aspekte, Manca, Spaziomusica a Ensemble Europa WDR, stejně jako Quincena Donostiarra a festival ve španělském Alicante. Fabián Panisello řídil orchestry a soubory, mezi něž se řadí MusikFabrik (Kolín nad Rýnem), Ensemble Orchestral Contemporain (Lyon), Musiques Nouvelles (Brusel) a Israel Contemporary Players (Tel Aviv). Nahrál mnoho CD (NEOS, col legno, Cypres, Verso, Instituto Cervantes) a spoludirigoval Symfonický orchestr Západoněmeckého rozhlasu v Kolíně nad Rýnem a Německý symfonický orche-

str Berlín ve dvou světových premiérách Karlheinz Stockhausena: *Hoch-Zeiten* a *Mixtur-2003*.

Umělec žije v Madridu, kde je akademickým ředitelem Escuela Superior de Música Reina Sofía a Instituto Internacional de Música de Cámara.

In collaboration with the festival Meetings of New Music Plus, we have prepared a special concert by the outstanding Spanish Plural Ensemble, specialising in music of the twentieth and twenty-first centuries. The programme is conceived to evoke the very much needed stasis or slowing down, which is the topic of this year's festival. In addition to works by established contemporary composers, we will also hear a new piece by Ivo Medek, commissioned by the festival.

Plural Ensemble is an instrumental ensemble which specialises in the music of the twentieth and twentyfirst centuries. It was founded by Fabián Panisello, its director, and its vocation is that of promoting contemporary music, with special emphasis on the music of Spain. Always aiming for the highest quality of interpretation, it performs every year a season of concerts and tours, alternating the most demanding soloist repertoire with ensemble works. Over the years, Plural Ensemble has appeared to great critical and public acclaim in the principal specialised international festivals in Europe and America. It has made numerous recordings for the WDR, RBB, RNE, RF, ORF, RTBF radios and the Polish radio, amongst many others, as well as recording CDs for the following labels: col legno (Munich), Verso (Madrid), Cervantes (Bremen) and NEOS (Munich). Renowned soloist such as Dimitri Vassilakis, Nicholas Isherwood, Alda Caiello, Allison Bell, Salome Kammer, Siegfried Mauser, Jörg Widmann, Pilar Jurado, Marco Blaauw, Miquel Bernat, and conductors such as Daniel Kawka, Zsolt Nagy and Cristóbal Halffter take part in their projects and concerts.

Fabián Panisello (b. 1963 in Buenos Aires,) studied composition with Francisco Kröpfl, Bogusław Schaeffer, Elliott Carter, Franco Donatoni, Brian Ferneyhough and Luis de Pablo, and conducting with Péter Eötvös.

In his role as conductor, Fabián Panisello is, since its foundation, principal conductor of Plural Ensemble (Madrid), with whom

he participates in the principal festivals of the world dedicated to contemporary music, such as Mannes and A Tempo in America and, in Europe, the Warsaw Autumn Festival, Présences, Musica, Ars Musica, Ultraschall, Aspekte, Manca, Spaziomusica and Ensemble Europa WDR, as well as the Quincena Donostiarra and the Alicante Festival in Spain. He has directed orchestras and ensembles such as MusikFabrik of Cologne, Ensemble Orchestral Contemporain of Lyon, Musiques Nouvelles of Brussels and the Israel Contemporary Players of Tel-Aviv. He has recorded numerous CDs (NEOS, col legno, Cypres, Verso, Instituto Cervantes) and has participated as co-conductor in two world premières of Karlheinz Stockhausen: *Hoch-Zeiten* and *Mixtur-2003* with the WDR Orchestra of Cologne and the Deutsches Symphonie Orchester of Berlin.

Fabián Panisello lives in Madrid, where he is Academic Director of the Escuela Superior de Música Reina Sofía and the Instituto Internacional de Música de Cámara.

Příběh utrpení a naděje

A Story of Suffering and Hope

STŘEDA/WED
17/10/2018

19³⁰ / 7³⁰pm

kaple káznice na Cejlu

Příběh utrpení a naděje

A Story of Suffering and Hope

Dům strach / The House of Fear

FAUSTO ROMITELLI

Amok Koma

La sabbia del tempo (Písek času)

FRANCESCO FILIDEI

Finito ogni gesto (Konec bez gesta)

FAUSTO ROMITELLI

Cupio dissolvi (Chtěl bych se rozplynout)

JAN ZAHRADNÍČEK

Dům strach (výběr z básnické sbírky)

Dům strach – Bratislavská ulice – Samovazba –

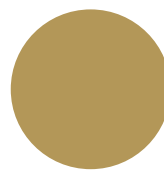
Procházka po cele – Návštěva

recitace / reciter **Otakar Blaha**

Brno Contemporary Orchestra

dirigent / conductor **Pavel Šnajdr**

režie / directed by **Radim Nejedlý**

Ve stoletých dějinách našeho státu existuje bezpočet událostí, které nejsou spojeny s žádným letopočtem končícím osmičkou či trojkou, a přesto je jejich apel pro současnost natolik silný, že nemohou být opomíjeny. Politické procesy, justiční vraždy a nesmyslné zniče-

né životy vlastních spoluobčanů, kteří se zpronevěřili pouze svým přesvědčením, jiným názorem či byli ve špatný čas na špatném místě, jsou zřejmě těmi nejčernějšími body naší historie. Právě proto by měly být připomínány, aby se něco tak zrudného už nikdy nemohlo opakovat. Nacházíme se v budově, kde nevinní čekali na odsouzení, na dlouhé roky žaláře či dokonce na to, až budou zavražděni. Stěny i po letech čpí krví. A právě zde strávil zhruba půl roku i Jan Zahradníček. Zde promýšlel svá vyznání, své naděje, své básně, které v letech 1953–1954 sepsal na zadní strany vězeňských formulářů v Praze na Pankráci. Básně zachránil a patnáct let schovával v zavoskované láhvi zahrabané ve své zahradě zaměstnanec pankrácké vězeňské tiskárny Václav Sysel. Poprvé texty vyšly v exilu pod názvem **Dům strach** v roce 1981, domácího vydání se dočkaly až v roce 2015.

Básník, překladatel a esejista **Jan Zahradníček** (1905–1960) byl 13. června 1951 v Brně nezákonně zatčen Státní bezpečností a držen do srpna v brněnské vyšetřovací vazbě. Z Brna byl převezen do Znojma. Dne 4. července 1952 byl postaven v Brně před soud s uměle sestavenou „protistátní skupinou“ a ve vykonstruovaném a dopředu rozhodnutém procesu odsouzen k třinácti letům vězení. Transportován byl do věznice na Pankráci, odkud byl 11. listopadu 1952 umístěn k novému přešetření případu do pražského sídla Státní bezpečnosti a znovu se přes krátký pobyt na brněnském Cejlu vrátil do pankrácké věznice. Odtud byl 2. dubna 1956 převezen na Mírov. V září 1956 mu bylo povoleno navštívit manželku a děti (nuceně vystěhované z Brna), umírající v trebičíské nemocnici na otravu houbami. Básník přijel pozdě: lékařům se podařilo zachránit jeho ženu a syna, ale dvě dcerky byly již mrtvé. Navíc nebyl dodržen příslib, že se už nebude muset vrátit do věznice, a po čtrnácti dnech musel zpět na Mírov dotrpet další čtyři léta. Propuštěn byl na všeobecnou amnestii v květu 1960. Po návratu k rodině na Vysočinu, zcela vyčerpán, po pěti měsících života v bídě a tísní zemřel. *Miloš Doležal*

Italský skladatel **Fausto Romitelli** (1963–2004) prohrál ve svých jednačtyřiceti letech boj s rakovinou. Za svůj nedlouhý život vytvořil asi tři desítky kompozic, v nichž se postupně propracová-

val k velice osobitému zvuku. Byl odchovancem evropské akademické avantgardy, studoval u Franka Donatoniho a výrazně ho ovlivnil francouzský spektralismus, zároveň ho ale oslovovala energie a zvukové barvy rockové a elektronické hudby, stejně jako vizualita elektronické a digitální éry, ve které vyrůstal. Emočně expresivního vyznění svých skladeb, kontrastně střídajících ticho, agresivitu, popové témbry s noisovými pasážemi, to vše v geniální synergii, dosahoval precizně prokomponovanou, mimořádně náročnou partituroou. Jeho díla, stejně jako Zahradníckovy verše, nesnesou žádnou nahodilost, vše má své místo a svůj čas.

Amok Koma z roku 2001 je skutečným střídáním zuřivosti a kontemplace, akustický instrumentář je doplněn zesílenou elektrickou kytarou a syntetizátorem. **La sabbia del tempo** z roku 1991 patří do rané fáze Romitelliho tvorby a je zde patrnější fascinace francouzským spektralismem. Tichá kompozice vyvolává pocit zastaveného času, rozhostil se klid a mír, vše je tiché a prázdné, jenom ten písek v přesýpacích hodinách neustále propadáva...

Skladba **Finito ogni gesto** pro šest nástrojů z roku 2010 od italského skladatele **Francesca Filidei** (*1973) byla inspirována veršem z básně *Novissimum Testamentum* od Edoarda Sanguinettiho. Opěvování lásky a jejího odsouzení ke smrti, ovšem s vědomím, že gesto lásky nebylo marné, že nemělo a nemá konec, i když vlastní láska zemře. Filidei inspirován básní nejprve napsal svůj *violoncellový koncert*, když však krátce po premiéře spisovatel náhle zemřel na aneurysma, rozhodl se dané téma dále ohledávat. Jedná se o čistě hudební hledání, postavené po formální i melodické stránce na sestupné chromatické stupnici. Budete-li pečlivě poslouchat, tak se skladatelem dospějete až k bodu obratu, kdy poprvé zaváhal...

Závěrečné **Cupio dissolvi** z roku 1996 je charakteristickou ukázkou zesilování vlivu rockové hudby na tvorbu Fausta Romitelliho. Pasáž z Listu Filipským „Mám touhu odejít a být s Kristem, což je zdaleka nejlepší“, ve vulgátě právě *cupio dissolvi*, v Bibli pokračuje Pavlovým rozhodnutím: „zůstat v tomto těle je ale potřebnější kvůli vám“. Zdali to tak bylo i u Romitelliho, z nejsem jistý.

Zahradníckovy verše nepotřebují zhudebnění, jsou hudbou, jsou volným, dokonale vycizelovaným povídáním, jsou „koncertem pro flétnu a ticho“. Přesto se skladbami, které dnes zazní, určitým způsobem souzní. Dva paralelní světy slova a hudby, jdoucí vedle sebe či za sebou, se tak setkávají spíše prostorově, atmosféricky. Dva samostatné příběhy, kdy každý svými imanentními prostředky promlouvá o nadějích i utrpení, jsou apelem, výzvou k zamyšlení a projevem soustrasti všem trpícím.

Viktor Pantůček

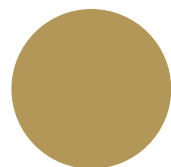
Otakar Blaha studoval na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity obory Český jazyk a literatura a Teorie a historie divadla. Věnuje se divadlu, uměleckému přednesu a interpretaci textů. Absolvoval stáž v ISTA – Odin Teatret v Dánsku. Jako interpret spolupracoval se soubory La Gambetta, Musica Elea, Ensemble Frizzante, jako zpěvák s Českým filharmonickým sborem Brno. Jako herec působil v univerzitním souboru Divadlo Čára a účinkoval v několika inscenacích opery NdB, souboru Ensemble Opera Diversa a v BuranTeatru. Spolupracoval s Českým rozhlasem, v současné době je asistentem režie v Janáčkově opeře NdB.

Soubor **BCO – Brno Contemporary Orchestra** byl založen v roce 2011 s cílem hrát současnou světovou hudbu v Česku a českou hudbu po celém světě (s přesahy k hudbě 20. století). Jeho snahou je oslovit soudobou hudbou posluchače a ukázat jim, že může být součástí každodenního života. Kompaktními dramaturgickými celky a originálními projekty, jako je spojení hudby s ostatním uměním (film, výtvarná umění, architektura, tanec...), se snaží být atraktivní nejen pro publikum, ale i pro skladatele, které chce podněcovat k tvorbě nových děl na míru orchestru. Zakladatelem, uměleckým vedoucím a šéfdirigentem BCO je Pavel Šnajdr.

Pavel Šnajdr vystudoval na JAMU nejprve skladbu a poté dirigování a doktorský studijní program. Za své kompozice byl opakovaně oceněn ve skladatelské soutěži Generace. Vedl soubor *Ars incognita*, s nímž premiéroval desítky skladeb soudobých autorů, mimo jiné na festivalech Pražské jaro a Pražské premiéry. Spolupracuje s předními českými symfonickými orchestry a divadelními scénami včetně pražského Národního divadla. V letech 2004 až 2007 byl angažován v Národním divadle Brno, 2001–2008 byl dirigentem opery Divadla J. K. Tyla v Plzni (mj. světová premiéra baletu *Zahrada* podle stejnojmenné knihy Jiřího Trnky na hudbu Zbyňka Matějů). Od sezony 2008/2009 byl ve stálém angažmá Státní opery Praha jako dirigent baletních představení. V současné době působí jako dirigent Janáčkovy opery NdB a pravidelně spolupracuje s Filharmonii Brno.

Radim Nejedlý vystudoval Podnikatelskou fakultu VUT v Brně. Absolvoval také čtyři semestry navazujícího magisterského studia žurnalistiky na Karlově univerzitě v Praze a dva trimestry mediálních studií na University of Glamorgan ve Velké Británii. Působil jako archivář v České televizi a grafik ve vydavatelství Prague Tribune. V současné době je režisérem v Českém rozhlase. Každodenně pracuje s literárními texty, hledá možnosti, jak je

uchopit, převést do zvukové podoby a co nejlépe jejich obsah přiblížit posluchači. Natáčí také dokumenty, ve kterých se snaží zpracovávat důležitá a aktuální témata, ale často také zachycovat i zdánlivě subtilní lidské příběhy.

The poems by the unjustly sentenced writer **Jan Zahradníček**, written in prison, alongside expressive and emotionally charged works by the Italian composer **Fausto Romitelli**, written during the illness that preceded his untimely death and providing a parallel sound world to

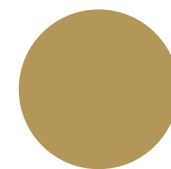
Zahradníček's, are presented as two different journeys from tumult and suffering to the hope of resurrection.

The Brno Contemporary Orchestra (BCO) was established in 2011 with the purpose to present contemporary world music at home and Czech music abroad (with overlaps to the music of the 20th century). We want to draw up listeners and show them that the music is a part of our daily life. By compact dramaturgic units and by original projects linking music with other arts (film, visual arts, etc.) we wish to be attractive not only for the audience, but even for composers – which we want to motivate to create new pieces made-to-measure for the orchestra. The founder, artistic director and conductor of BCO is Pavel Šnajdr.

Pavel Šnajdr studied composition and conducting at the Janáček Academy of Music and Performing Arts in Brno. He was a member of the composers' society *Bezmocná hrstka* (Helpless Handful) and his works have earned him two awards in the Generation competition. Keenly interested in performing contemporary music, he and the Brno-based ensemble *Ars incognita* have premiered approximately 40 pieces by present-day composers, some of which have been recorded on CD. He has regularly collaborated with the North Bohemia Philharmonic Orchestra Teplice and the Hradec Králové Philharmonic, and on two occasions conducted concerts at the Music Forum festival in Hradec Králové. From 2001 to 2008, Pavel Šnajdr was engaged at the J. K. Tyl Theatre in Plzeň, between 2004 and 2007 he worked at the National Theatre in Brno; at the present time he is engaged in Brno again.

JAN ZAHRADNÍČEK

Dům strach (výběr)

Dům strach

I.

Vyslýchá se.
Ve všech čtyřadvaceti pokojích najednou.
Vždy jeden a dva a nezbytný ovšem psací stroj.
Ti dva s nudou se přehrabující v cizích útrobách.
A ten chudák jak na trní.

Tak začíná
Hodina Bičování. Zde slova
nemají smyslu. Zde v barvách
hovoří slepí.
To nadpřirozená prostřednost všechno rovná
k obrazu svému...

Lelkují. Čistí si nehty. Konečně
jak u duchařů stroj náměsíčně se roztukal.
Naléhají. Rozkřikují se. Udeří kolikrát.
Ó páchne tu krví, páchne tu slzami.
Není to nic tak nevinného,
jak by se zdálo.

Taková smutná zrůdnost,
jak ji známe z některých surrealistických obrazů,
civí na mě z těch obličejů jen přilepených
k trupům, jež se mohou podle potřeby vyměnit,
zatím co tvář zůstává jednou provždy.

Nevím, z které půjčovny masek je přinesli,
ale skutečné nezdají se.
Přesto však mají svou přízračnou existenci,
jako celý ten dům, ten pokoj má přízračnou existenci,
ten vesmír se svým vlastním pohybem kolem své vlastní osy.
Jiný čas, jiná gravitace a jiný prostor,
nás obklopují v tom domě výslechy,
jenž je a není.

Jeho dveře se otevírají a jeho dveře se zavírají
průvanem prázdna a po všech schodištích, po všech chodbách
na slepou bábu s námi hraji si. Vodí nás,

abychom zabloudili s tou páskou přes oči,
sami v sobě
očíslované hromádky neštěstí,
jež na všechno kývnou.

A zatím co tam venku
přeslavný blankyt srpnový plný mráčku,
a pod ním skutečnou ulicí skuteční lidé chodí,
co z domu naproti z okna dokořán vykloněna
dívá se žena.

Mezi námi je chaos,
mezi námi mráz prázdnoty mezihvězdné,
již ona
s kočičí lhostejností, hledí sem dolů do té hloubky,
do všech čtyřadvaceti pokojů najednou,
kde se zkouší, kde se konají přípravy
k panoptikálnímu vystoupení té smutné zvrhlosti,
k té zběsilé maškarádě polomasek a polotváří,
již se má jednou všechno skončit.

II.

Takový je
ten hrozný.
A takový bude konec jeho.
Pád – jediný úkon přirozený,
jenž zbývá tu.
Jediná možná bohopocta těchto míst prokletých.
Jen masky nic netuší. Usmívají se nejasně
a tímto svým čínským úsměvem hypnotizují chudáky,
co sedí jak na trní.

Nevím, jak na mapě budoucnosti Dům Strach je označen.
Ale dokud takové domy, takové hrozné domy
budou stát v našich ulicích, v našich městech,
vychýlen úpěnlivě tak zůstane
Kříž Čihošťský.

Bratislavská ulice

Hledíš oknem a spatřit nemůžeš,
jen posloucháš
zvučný hlas ulice,
kterou nevidíš a která jak pozouny sluneční

v sluch ti zní,
jak od východu na západ pospíchá,
mezi dvěma řadami domů dlouhá jak svět.

A její chodci oběma směry jdou.
Ti jedni majíce v zádech noc odvěkou
a druzí slunce zas.

Světlo a stín střídají se patrně na té ulici,
kterou nevidíš, jak hodinu za hodinou
v svých chodbách mění.
Ubírají se na východ, ubírají se na západ
a před tvým oknem se potkávají. Jen hlasy slyšíš,
jen kroky, jež nepřetržitě tepou zem
na tom zvukovém pásmu
dnů žalářních.
Valí se do práce. Valí se z práce. Pochodují.
Spěchají po nákupech. Na procházku.
Nemocné navštívit.
Vozy jedou a koně slyšíš, jak by venkov blízko byl.
A zase ticho – kohouti, zvony, vzdálených stromů šum.

A ty sluchem slepce rozeznáváš v těch krocích všech
chůzi ženy, jež dítě nese
v náručí nebo pod srdcem,
jako by nesla světlo, jako by nesla chléb
tolikerým nebezpečím té ulice mezi polem a rovníkem,
zatímco země klouže mezi hvězdami nahoře a hvězdami dole
a tato chvíle
prochází různými ulicemi, různými městy
planety kroužící.
A lidé jdou, zastavují se. Jdou, hovoří zmateně.
Až k protinožcům je slyšet,
jak ženské se smějí. A tobě do pláce je.
Ninive napadá tě, Kartágo, Hirošima,
neboť sám poznals, jak závrtně platí se
krok chybný či slovo zbytečné.

A teď stojíš v své cele a starost máš
o ten svět venku, o tu ulici jedinečnou
mezi hvězdami na východě a hvězdami na západě.
Nezpívají tam píseň Hospodinovu. Karabáč slyšíš,
tak otroci pospíchají, tak otroci mlčí.
Neznají ticho dědiců země této. Spíš strach,
spíš strach lomcuje jimi. Slyšíš to v jejich slovech,

jak jdou, jak jdou, jak do pochodu si zpívají,
jak urputně vydupávají z útroby země
nové ulice, nové otroky, nové hrůzy.

Slyšíš zem naříkat.
Očekávala jemnější dotek.
A ty se modlíš o více radosti, více ticha
a žaláře dokořán.

Samovazba

Mám sousedy vpravo a sousedy vlevo.
A také pod nohama a nad hlavou. Tak blízko
a propasti mezi námi těch stropů, těch stěn.
Jsme každý sám.
Kapka hučící řeky veškerenstva.
A když na sebe klepáme,
je to klepání horníků zasypaných mnoho set metrů pod zemí.

Jsou to signály z Marsu.
Nikdy jsme se neviděli, nesmluvili jsme znamení nebo klíč,
podle něhož by dešifrovat se daly ty depeše vzájemné.

A tak jenom se dohadujeme, že tam za stěnou čeká
stejně já,
stejný chuchvalec naděje zoufalé
zmítající se mezi minulostí a budoucností
mezi dveřmi a oknem, jež mříží svou křížku nás.
Nevíme, kde. Nevíme, kam.
Jen vzdálený štěkot psů, much bzukot nás utěšuje,
že jsme nebyli deportováni na některou jinou oběžnici,
že nejsme na Marsu ani na měsíci, že na zemi dosud jsme.

Je v tom naděje návratu.
Je v tom kus útěchy,
když po ránu slunce vstupuje stejně do všech cel.
A potom po celé dopoledne
jeho zlatá ikona posouvá se s bohoslužebnou vážností
z kouta do kouta,
po těch prázdných stěnách,
po tom bédném nábytku vězeňském.
To země s námi tak otáčí se. To v nesmírné dálce na Kavkaz
od Himalájí poledne zvolna postoupilo,
kde miliony vězňů mu zpívají dumku svou.

A pak překračujíc veliké řeky Východu
blíží se k jiným pohořím, k jiným řekám,
k nám.

A zatím
na druhém konci světa
kůň půlnoci,
jako by táhl slunce vzdálené,
uhání préríí od oceánu Atlantického k oceánu Tichému
a ve všech městech mezi Bostonem a San Franciskem
postupně
spouštějí žaluzie, spouštějí víčka znavená.
A obě Ameriky jak lodě spících tmou plují,
světla Eliášova na stožárech Kordiliér,
na stožárech And.

Tak na zemi dosud jsme a přece tak mimo zem.
Nemáme zpráv o těch přeskakujících jiskrách napětí
mezi národy Východu a národy Západu. Ťukáme na sebe,
jenom abychom se navzájem ujistili,
že patříme k těm dvěma miliardám vyhnaných synů Evy.
A s obou stran světa roztrženého jak opona chrámová
úpění nevýslovné prorůstá námi až v tmou úst
a Bůh je slyší.

Procházka po cele

I.
Jaké ticho. To po celách přecházejí
tím pohybem kyvadlovým
jak žalární fantas žene je.

Na jednom konci to okno neokno,
na druhém konci ty dveře nedveře,
a mezi nimi celé hodiny, celé věky
sem a tam
pořád na odchodu, pořád se nevracejí
ti pocesťní bez cest, ty hodiny bez rafijí.

Mezi minulostí plnou zvonů a budoucností krásnější ještě snad
z míst se nehýbají a přece jdou.
Je to protest. Zem duní. Je to protest. Zem naslouchá,
jak vydupávají svou svobodu z nesvobody,
svou jistotu z nejistoty, naději ze zoufalství,

ty pochody věžňů, ty pochody pionýrů
k dosud neosídleným končinám budoucnosti.
Od Arktidy k Antarktidě a nazpátek
šlapou sněh, šlapou trávu dní vzdálených...

Jejich kroky se rozléhají až ke hvězdám.
Zas teď i zde, dvě žalární koule na nohou
sténají: proč nejsou, kde byly? Proč nejsou, když jsou?

Jakého spánku je toto sen?
Jaké bude pak probuzení?

Vidím je doma a na svobodě po schodech vystupovat
z jiného času. Mají klíč. Dveře se otvírají.
V předsíni nákup odkládají a chodbou jdou
plnou vůní letního jídla v tu hodinu předpolední,
plnou dupotu dětských nožek z pokoje za stěnou.
Bylo když, bude to až? Rozhodnout nemožno je,
zatím co docházejí k těm dveřím bez kliky,
k těm dveřím s hněvivým okem Polyfémovým pod mázdrou vizírky,
jež nikoho nepouští, jež nikam nevedou.
Zavřeno. A oni klíč ztratili k minulosti.
A budoucnost zakázána.

Na věky? Na čas? Rozhodnout nemožno je.
Zatím dál přecházejí už nazpaměť
tím pohybem kyvadlovým
šest kroků tam a šest kroků zpět.
A trochu se diví, kdo tak zpsul ubohé věci ty.
Jaký čas nemodlený, čas prokletý
žalárníkům tvář lidskou vzal,
že se už nepodobají člověku.
A oni sami v svém žalárním obleku
změnění k nepoznání zde pospíchají,
majíce jednu v zádech a po druhé před očima
okno – tu strašlivou pečeť světla,
jež střídavě řevaví v tvář anděla jitřního,
jež střídavě černá v tvář anděla večerního.

A tomu se říká den žalární.
A tomu se říká vyhnání z ráje prostoru,
z jeho visutých zahrad slavnostně ozářených,
z nichž visí jen břicha mračen, jen klikyháky
havraních letů s nějakou hvězdou prostydlou
na zápraží vesmíru.

II.

Stmívá se. Mají čím dál víc naspěch,
zmítající se mezi oknem a dveřmi v tom průvanu kosmickém.
V té chvíli temný neklid prosakuje zdmi věznice
a jako věž v Pise svět vychýlen ze své svislosti
zvolna a nezadržitelně se potápí
do černé tekutiny prostoru nočního.

A najednou
věžňové v celách visí hlavami od podlahy,
slzné krápníky vytvořené za miliony let vazby,
v té jeskyni osvětlené teď zdola
rozbitou lampou nástrojnou,
zatímco chodci venku motají se jak mouchy po stropě
mezi domy obrácenými nad propast večera.
Celá zem hroty ledovců, hroty věží,
vrcholky blahovičníků australských vysílá mezi hvězdy svůj
dlouhý graf,
svůj výkyv každodenní
z propasti do propasti...

Tak všechno je naruby,
všechno se vzhůru nohama i ve vězních ubohých.
Jistota v nejistotě, naděje v zoufalství zrcadlí se.
Mají hlad. Ale zůstávají dál na nohou. Cosi končí se.
A cosi nastává. Temný neklid prosakuje zdmi věznice.
Sbohem, básníci. Sbohem, pochlebníci fetišů.
Ten, který přijde, nebude nemodlenec.

Mají hlad. Halucinace budoucnosti je uchvacuje.
Za těžkou clonou tmy, nejistoty a úzkosti
jejich osvobození přichází
zároveň
s osvobozením světa,
s novou podobou mapy země jako obloha měnící se.
Mračna kontinentů mezi roztřepenými obláčky souostroví
plují blíž oceánů. Obloha plná příprav
pro zápas obrů. Ó jaká impéria se rozplývají
na povel větru. Jaký mír, jaké pobřeží ticha
pro přijetí miliard nezrozených...

Věžňové klečí na podlaze.
Okno se otevřelo. Táhne k Velikonocům. Zvony slyšet jest.
Bezlistý vítr hučí venku tmou březnovou.

Návštěva

Večer. A patrně krásný. Ještě včera
drobounké prozpěvování sýkorek
jak hudba Debussyho.
Poprchávalo na všechny hladiny ticha,
v zahradách ořechy ráželi. Ale dnes
jak daleko blízko a blízko zas daleko je,
neproniknutelný stesk večerní
mě zasypává.

Kdesi v nesmírné dálce zaštěkal pes.
Kdesi spouštějí žaluzie.
Je to až v Pakistanu. Přes celou zem
slyším vlak hučet. Pod stromy protinožců krok v písku skřípe.
A ten vzdálený chodec, já převrácené,
mířící hlavou do opačné hloubky prostoru hvězdného
beze mne obejít nemůže se
v té hodině soumraku,
kdy noční strana země a denní strana země si telegrafují navzájem.

Ještě dýchám.
Je mi chladno. Mám hlad.
Ještě dýchám a slyším dech
kohosi blízko. Jsi to ty,
P a n e,
jenž vstupuješ dveřmi zavřenými... Buď vítán,
Vězni nespoutatelný věci pouhé. Drochýtko chleba,
již kladou na jazyk umírajícím a zviňají nad zástup.
Postrachu Herodů. Divím se, že Tě ještě tak nechávají
v samovazbě Tvých svatostáneků –

Je slyšet až sem
dupot národů
postupně zaplavujících a postupně vyprazdňujících
dvoranu Historie.
Hrozí se Tvého milosrdenství, které odpouští,
ještě více nežli Tvé spravedlnosti, která trestá.
Jsou na útěku, jako já prchával před Tebou.
Ale teď stojím a neutíkám
na konci svého spěchu,
plný cest...

A jak se mne dotkla ruka Páně,
při lampě duše listuji zpátky svými dny.

Samé střepiny, samý prach
na té stezce mezi městečkem Stalose a městečkem Nestalose,
po níž anděl mě vodil úzkostlivý
o svobodu kroků mých.

A najednou
slyším hlas kovadliny. Slyším skřivánky v žitech.
Bzukot čmeláků bombarduje můj sluch
letním tichem
toho dne bez letopočtu kdesi na sklonku chlapectví.
Je kolem Letnic a pivoňky dokvétají.
Ale zdálo se, jako by nikdy neměly přestat kvést.
Lístek se vznášel a utkvíval
v modru bezedném.
Bylo pořád před svátky. Bylo pořád po svátcích.

A ten den
zrovna uprostřed ohromnosti té slunečné
plný rtů zmlklých a očí v sloup,
a ten spěch práce
na podlahách světnic a venku na polích,
kde před chvílí ještě Ruth klásky sbírala,
to všechno obklopoval hlas mrtvých
jak antický chór
na té scéně osvětlované čím dál šikměji
velikou žlutou růží
Slunce
klesajícího za lesy.
Stromy se zvolna potápěly v tmy počátku
a nějakou chvíli,
nějakou krátkou chvíli
nezbývalo nic než obloha bez vlaštovek,
ten oceán převislý vod křestních, z nichž pohřmívá,
z nichž pohřmívat nepřestává
Duchem Svatým...

Nikdo mne nevyháněl.
Stačilo zaúpění. Vzlyk hořký jak olší dech
pod vycházejícími hvězdami jinošství,
a já nepotřeboval odcházet
ani na krok
z těchto míst, kde tajemství záhadnější než Egypt,
než moudrost Inků
zjevovala se provincie
očí dětství...

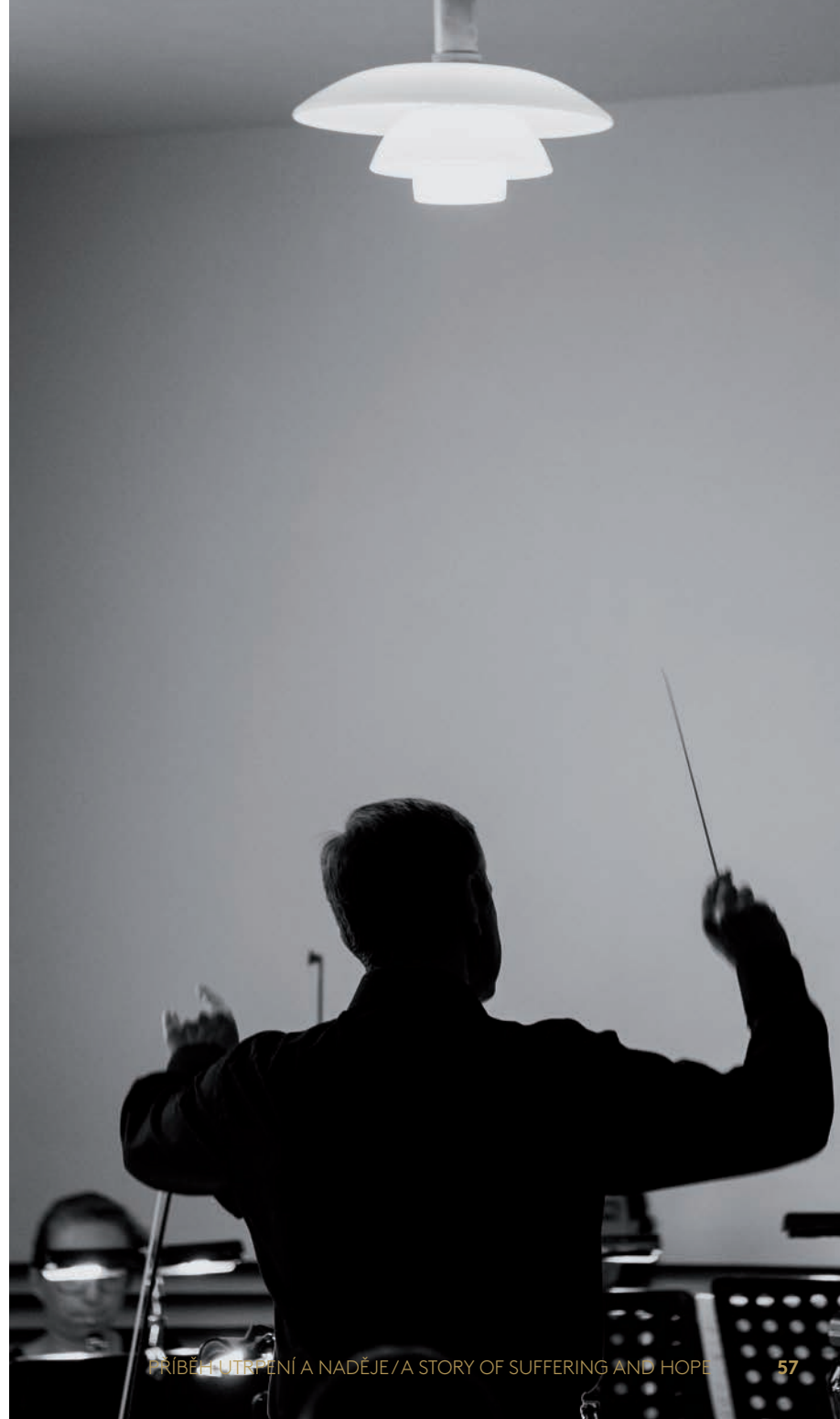
Jediné slovo
mohlo převrátit události.
Ale já se zatvrdil slovíčko nepromluviv.
Anděl se vznes, anděl uražen odlétal.
Ozval se pláč. Kdosi rukama lomil a slzy tekly
od té chvíle už nepřetržitě
po Tváři zarmoucené...

Ještě slyším
hlas matky, jež volá mě
na dně zahrady mezi kopřivami a lopuchem,
kterou jsme zametali v té voňavé jarní přeháňce.
Ještě onehdy. Ještě na Zelený čtvrtek už k večeru.
Ještě než se stala ta hrozná věc
budou to málem
dvě milenia.

Ještě slyším ten hlas.
Je to velikonoční vyzvánění všech kostelů světa.
Ó Srdce probodené, jež bušíš přece,
je to Tvůj hlas.

Pojď, Pane.
Jak vězeň k vězni.
Mé srdce je dokořán.
Konečně...

*Převzato z básnické sbírky Dům strach Jana Zahradníčka.
Vydalo exilové nakladatelství Sixty-Eight Publishers
v prosinci 1981 jako svou 114. publikaci.*

ÚTERÝ/TUE
30/10/2018

18⁰⁰/6⁰⁰pm

Dům umění města Brna

Grand Opening

Grand Opening

Vašulka Kitchen Brno

MICHAEL BIELICKÝ a KAMILA RICHTER

Vasulka's wave

video projekce na fasádu Domu umění města Brna

Audiovisual projection for the facade of the House of Art

BINAURA

Bricolage, 2018

performativní přednáška, vizualizace algoritmů
& sonifikace

Lecture performance, algorithm visualization
& sonification

Hudební produkce

Bastl Instruments

Slavnostní otevření prostorů se koná za účasti

Steiny a Woodyho Vašulkových,

Michaela Bielického, Kamily B. Richter,

ředitelů Centra umění a médií v Karlsruhe Petera Weibela,
maďarské skupiny Binaura a řady dalších hostů.

Program doplní vystoupení brněnského hudebního seskupení

Bastl Instruments a na něj bude navazovat další pestrý
hudební program.

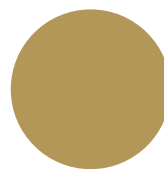
Pořádají Spolek Vašulka Kitchen Brno,
Dům umění města Brna a Filharmonie Brno

VASULKA
KITCHEN
BRNO

Dům umění města Brna
The Brno House of Arts

Filharmonie
Brno Philharmonic

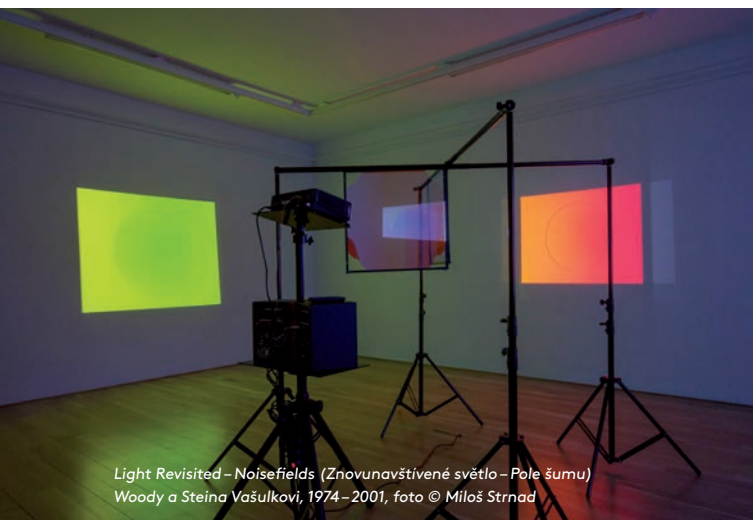

Vašulka Kitchen Brno, Centrum umění nových médií, vzniklo ve spolupráci s Domem umění města Brna a nachází se v suterénu budovy na Malinovského náměstí. Nabízí prostory pro archiv, studovnu s knihovnou/mediátekou a prostor pro prezentace. Archiv se tak podílí na uchování jedinečné video knihovny a digitálního archivu manželů Vašulkových, budované v úzké spolupráci s partnerským Centrem elektronického a digitálního umění Vasulka Chamber v islandském Reykjavíku.

Spolek Vašulka Kitchen Brno je svým názvem i zaměřením inspirován prostorem „The Electronic Kitchen“, které v roce 1971 založili Woody a Steina Vašulkovi společně s Andreasem Mannikem v Mercer Art Center v New Yorku. Od počátku 70. let patřila tato „Elektronická kuchyně“ mezi známé a důležité lokace na mapě avantgardního umění nejen v USA, ale v mezinárodním měřítku. „Divadlo elektronických médií“ The Kitchen byl nekomerční komunitní prostor věnovaný setkávání a spolupráci umělců z různých oborů jako video, film, performance, elektronická hudba nebo divadlo. Kitchen poskytovala zázemí pro prezentaci mnoha autorů, z nichž někteří se stali později světově uznávanými umělci (Nam June Paik, Bill Viola, Rhys Chatham, Eric Siegel, Laurie Anderson, Phill Niblock, Joan Jonas, Nancy Holt, Vito Acconci, Mary Lucier, Dara Birnbaum nebo Gary Hill). The Kitchen v New Yorku existuje dodnes a zachovává původní odkaz zakladatelů.

Život Woodyho Bohuslava Vašulky je spjat také s Brnem, kde se v roce 1937 narodil. Se Steinou (vlastním jménem Steinunn Briem Bjarnadóttir), která pochází z Islandu, se seznámili v Praze, kde Woody studoval na katedře dokumentu na FAMU. Společně se v polovině 60. let vydali na Island a pak do USA, kde se stali součástí zakladatelské generace elektronického umění. Jejich tvorba prošla pozoruhodným vývojem od prvotních experimentů s přenosnými videokamerami a zkoumáním vztahu obrazu a zvuku až ke komplexním audiovizuálním a robotickým instalacím. Významná je také jejich celoživotní archivační a dokumentační činnost. Obsáhlý archiv Vašulkových obsahuje záznamy a dokumenty, vztahující se k důležitým raným dílům v oblasti nových médií.

Woody Vašulka i Steina se do Brna pravidelně vrací. V 90. letech na místní FaVU spoluzakládali jednu z prvních multimediálních uměleckých laboratoří v České republice. Woody i Steina také v Brně a jinde v České republice pravidelně vystavují: Woody v roce 1994 na přehlídce Hi-Tech/Umění v Brně poprvé představil *Stůl III: Přátelská palba* ze série Brotherhood/Bratrství, v roce 1996 měla

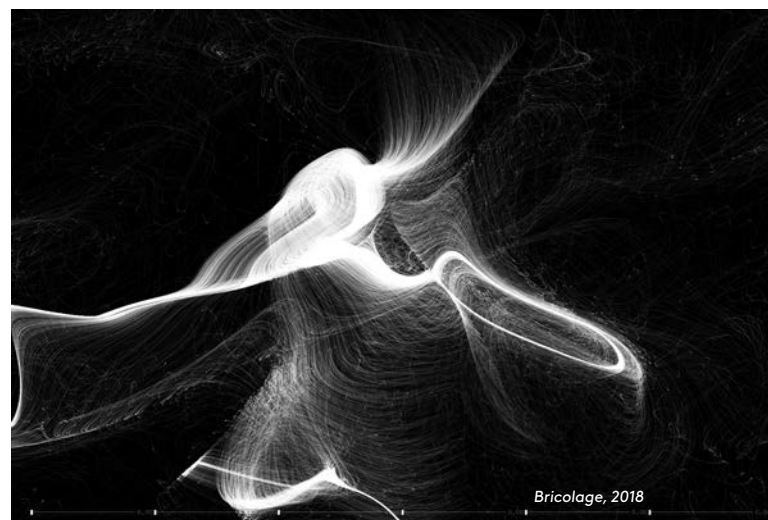
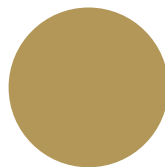
Light Revisited – Noisefields (Znovunavštívené světlo – Pole šumu)
Woody a Steina Vašulkovi, 1974–2001, foto © Miloš Strnad

Steina retrospektivní výstavu v brněnském Domě umění a v roce 1997 soubornou přehlídku v Národní galerii v Praze. Kromě řady mezinárodních ocenění je Woody Vašulka nositelem Ceny města Brna (2014), čestného doktorátu VUT v Brně (2004) a čestného doktorátu FAMU v Praze (2011).

Vasulka's Wave je projekce dynamické, algoritmické vlny speciálně připravené pro fasádu Domu umění města Brna. Projekci tvoří tekutá abeceda z piktogramů – současných forem hieroglyfů. Vlna v reálném čase vizualizuje datový tok ze serverů zpravodajských agentur. Práce je inspirována metodami zkoumání a sonifikace vlnění oscilografu v rané tvorbě Woodyho a Steiny Vašulkových. „V našich vizualizacích redukuje obsah na titulky a klíčová slova – zprávy jsou kódovány do dynamického jazyka piktogramů, které jsou považovány za univerzální a okamžitě srozumitelný jazyk.“ *Michael Bielický a Kamila B. Richterová*

Mediální umělec **Michael Bielický** (*1954, Praha) působí jako profesor mediálního umění (digitálních médií) na Univerzitě umění a designu v Karlsruhe. Založil Školu nových médií na pražské AVU a Institut nestálých myšlenek v Kyjevě. Prezentoval se v řadě samostatných i skupinových výstav.

Mediální umělkyně **Kamila B. Richter** (*1976, Olomouc) získala magisterský (2001) a doktorský (2010) titul na pražské Akademii

Bricolage, 2018

výtvarných umění. V letech 2000–2002 žila v Jihoafrické republice a studovala na Technikon Natal v Durbanu. Od roku 1999 se podílela na mnoha národních i mezinárodních výstavách. V současné době žije a pracuje v Düsseldorfu a Karlsruhe.

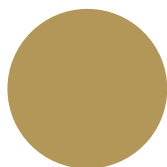
Bricolage je performativní přednáška zkoumající náhodné operace, staré permutační metody, špičkové algoritmy pro strojové učení a roli počítačového myšlení obecně. Je vedlejším produktem pokračujícího výzkumu, který studuje algoritmické myšlení v oblasti kultury, společnosti, umění a dalších reprezentačních systémů.

Cílem tohoto díla je zdůraznit veskrze lidskou povahu naší existence, kde – na rozdíl od předpokladu současné počítačové kultury – ne všechno lze změřit. Všechno není vyčíslitelné, naopak vesmír je osídlen neznámými územími, neviditelnými kouty a dosud neobjevenými souhvězdími.

Maďarská skupina **Binaura** vytváří rozhraní založená na softwaru, fyzické instalaci pomocí bezplatných a open source nástrojů.

Bastl Instruments (zal. v roce 2013) je komunitní firma zaměřující se na vývoj a výrobu elektronických hudebních nástrojů od kapesných zvukovek a utilit po plně vybavené modulární syntezátory a systémy. Vedle toho se zabývá řadou komunitních projektů, ať už se jedná o organizování hudebních akcí, pražírnu kávy, hudební vydavatelství, produkce vzdělávacích videí, workshopy či

dokonce výrobu oděvů. Vše se vyrábí v Brně a většina komponent je buď vyráběna přímo na místě, nebo dodávána místními firmami a distributory. Od roku 2016 spolupracuje s Peterem Edwardsem (Casper Electronics).

Vašulka Kitchen Brno (VKB) is a center and archive for new media art. It's activities are inspired by the life and work of electronic art pioneers Woody and Steina Vašulka. Our goal is to present and make the Vasulka's oeuvre accessible to both the informed and general

public while initiating and supporting the continuation of creative activities and research in the field of art and technology.

The **Vašulka Kitchen Brno Association** was founded in 2016 with the aim of establishing a center and archive for new media art in Brno dedicated to the work of Woody and Steina Vašulka. The concept behind the original "kitchen", created by Steina and Woody at the Mercer Arts Center in New York in 1971, became the inspiration. Since their initial meeting which took place at the official opening of the Vasulka Chamber, the association's founders have realized a number of projects. The Art-Research Bridge project brought together students and pedagogues from the School of Humanities, University of Iceland and the Faculty of Fine Arts, Brno University of Technology. The project initiated the creation of new works, inspired by the Vašulka's oeuvre and included an International conference on the influence and application of intuition in the digital era.

The VKB association also cooperated on the exhibition *Bohuslav Woody Vasulka: Mystery of Memory*, organized by the City of Brno Museum at Spilberk Castle in 2016. A number of new prints from the Lucifer's Commission series and the Triads series were realized. Reconstruction of the piece Friendly Fire – Table III from The Brotherhood series was coordinated with the cooperation of the Center of Audiovisual Studies at FAMU in Prague. A new edition of Light Revisited – Noisefields was created for Brno. These works, with the exception of Friendly Fire, form the basis of the Vasulka Kitchen Brno collection.

Vasulka's Wave is a data driven audiovisual projection specially designed for the façade of the House of Art in Brno. The dynamic, algorithmic wave is composed of a fluid stream of alphabet from pictograms – the current version of hieroglyphs. Images are

animated by a stream of real-time data from global news agencies. The work is devoted to and is inspired by the methods of research and sonification of oscillographic waves in the early work of Woody and Steina Vasulka.

Michael Bielický (b. 1954 in Prague) is a media artist and professor for Media Art at the University of Art and Design Karlsruhe / ZKM, Germany. Between 1991 and 2007 was a head new media school at the Academy of Fine Arts in Prague. Since then is he a professor at Staatliche Hochschule für Gestaltung, Karlsruhe.

Kamila B. Richter (b. 1976 in Olomouc) is a new media artist, living and working in Karlsruhe and Dusseldorf. Since 2005 – in cooperation with Michael Bielický – she develops web based, often interactive projects, which are controlled by real time data fed from the Internet. Usually market and stock exchange data, news, Twitter and many other data sources guide their animated stories, often in an uncanny and counterintuitive way.

Bricolage is a lecture performance that investigates chance operations, ancient permutational methods, cutting edge machine learning algorithms, and the role of computational thinking in general. It is a by-product of ongoing research that studies algorithmic thinking in culture, society, art, and other representational systems. The goal of this piece is to highlight the sheer human nature of our existence, where – as opposed to the suggestion of contemporary mainstream computational culture – not everything can be measured, thus not everything is computable, but the universe is habited with unknown territories, invisible corners, and as yet undiscovered constellations.

The **Binaura** collective builds software-based interfaces, physical installations using free and open source tools.

Bastl Instruments (est. 2013) is a community driven company with main focus in development and production of electronic musical instruments which range from pocket sized sound boxes or utilities to fully featured modular synthesizer systems. Several other community projects take place such as organizing music related events, coffee roasting facility, music labels, educational videos, workshops or even clothing production. Everything is produced in Brno, Czech Republic and most of the components are produced in the house or sourced from local companies and distributors. Since 2016 we collaborate with Peter Edwards.

Doprovodná akce

Side Event

ČTVRTEK/THU

14/6/2018

17⁰⁰ / 5⁰⁰pm

Besední dům

Aurální dějiny Brna

PAVEL ZLÁMAL

a DIVERGENT CONNECTIONS ORCHESTRA

Aurální dějiny Brna

Akce je součástí Cyklu několika diverzních forem k příležitosti 100. výročí vzniku Československa

Divergent Connections Orchestra soubor pro řízené improvizace dirigent a umělecký vedoucí **Pavel Zlámal**

Československé těleso Divergent Connections Orchestra spěchá vykonat další část ze svého cyklu oslavných kulturních akcí. Nyní jako aurální průvodce udeří brskně a mocně na několika místech centra Brna v upomínku některých událostí, které se odehrály během státního převratu před 100 lety.

Stane se tak 14. června 2018 se začátkem v 17:00 hodin.

Akci odstartuje slavnostní provolání z balkónu Besedního domu (Komenského náměstí 8), po němž se budeme společně přesouvat k dalším stanovištím, za účelem přezkoumání jejich historiko-energetické paměti. Žádný vyčpělý flash mob, ale seriózní intervence do veřejného prostoru.

Další zastávky:

Zemský dům

Místodržitelství

Vinárna „U plzeňského dvora“

Wehrmann

Radnice

Denisovy sady

Experimentální těleso **Divergent Connections Orchestra** (dirigent a umělecký vedoucí **Pavel Zlámal**) uvádí cyklus oslavných kulturních akcí věnovaný 100. výročí vzniku Československa.

Z pozice „uprostřed“ (mezi Českem a Slovenskem – z Brna roku 2018) reflektuje v pěti (či více?) autonomních formách některé motivy, které vnímá jako prvky spjaté s národní identitou. Zároveň takové prvky, které nutně nestojí na prvních místech oficiálních reprezentativních výtů. Není tedy tento cyklus oslavou

činů velkolepých či toužících po světovosti, nýbrž naopak, spíše člověka prostého a jeho obyčejnosti (tedy i takové, kterou zlí jazykové někdy označují za středoevropské / české ignorantství – v čemž mají někdy pravdu, jindy tím zase vynáší ignorantství své vlastní).

Koncept si tedy všímá (a čerpá) z takové obyčejnosti, která, jakýmsi skrytým či podvědomým algoritmem společensko-historického dědictví, absorbuje a přetváří vnější vlivy, stejně jako výrazná puzeň zevnitř vlastních řad. Obyčejnost, která pak v dobrem i špatném prosakuje do celkového obrazu národa, spolukarakterizuje nejen jeho umístění, ale také úlohu a předurčení v kontextu mezinárodním. Absence hrdinných témat a pompézních ambicí dává prostor k objevování drobnějších, ale každému v podstatě známých a blízkých věcí, které k našim zeměpisným šířkám, a tedy i náturám tak nějak patří. (chléb, pivo, tanec, ulice – veřejný život, veřejný prostor atd.).

Cyklus je (stejně jako samotná existence DCO) motivován primárně touhou tvořit, svobodně, nepoplatným způsobem, rozhybávat ledy. Nadto však přijímá historické jubileum jako podnět zamyšlení (svého druhu bilančního), čímž přesahuje do vlastenecké zpovědi: vyjadřuje přijetí zmíněné obyčejnosti, onoho nejednoznačného, ambivalentního dědictví rodné hroudy, a tedy i zodpovědnosti za ně. Je tak nejen konstatováním stavu věcí, ale i provoláním životního stanoviska, manifestem, který si je dobře vědom toho, že obyčejnost je někdy neotesaná, „neušlechtilá“, omezující a urputně zpátečnická, ale také toho, že se v této naší obyčejnosti skrývá i mnoho věcí jedinečných a milých, jako je kupř. prostota a opravdovost, nezištná a srdečná laskavost či poetický humor a nadsázka.

1. Melodram o chlebu a soli: 30/5/2018

2. Aurální dějiny Brna: 14/6/2018

3. Transcendentální taneční párty: 13/7/2018

4. 100 let 100 piv: září 2018

5. Slavnostní koncert: říjen 2018

Celý počín je tvořen na objednávku neexistující morální urgencye, jejíž oprávněnou výtku by nikdo nerespektoval, tím méně, kdyby byla vznesena; jako zadání nepřipouštěného kolektivního svědomí, jehož hlasu by v každém případě nebylo nasloucháno, tím méně, kdyby skutečně zazněl.

MÍSTA KONÁNÍ / VENUES

Besední dům: Komenského náměstí 8, 602 00 Brno

vila Stiassni: Hroznová 14, 603 00 Brno

kaple káznice na Cejlu: Bratislavská 68, 602 00 Brno

Dům umění města Brna: Malinovského náměstí 2, 602 00 Brno

hrad Špilberk, velké nádvoří: Špilberk 1, 662 24 Brno

PRODEJ A REZERVACE VSTUPENEK

TICKET SALES AND RESERVATION

Prodej vstupenek

- on-line: www.filharmonie-brno.cz
- v předprodeji Filharmonie Brno, Besední ulice, 602 00 Brno
PO a ST 9:00–14:00, ÚT, ČT a PÁ 13:00–18:00 h
- v předprodeji Domu pánů z Lipé, nám. Svobody 17, 602 00 Brno
PO–PÁ 8:00–20:00, SO, NE a svátky 10:00–16:00 h
- 1/2 hodiny před koncertem v místě jeho konání

Tickets

- on-line at www.filharmonie-brno.cz
- at the Brno Philharmonic Ticket Office, Besední street, 602 00 Brno
Mon and Wed 9:00am to 2:00pm, Tue, Thu and Fri 1:00pm to 6:00pm
- at the Ticket Office at Dům pánů z Lipé, nám. Svobody 17,
602 00 Brno: Mon to Fri 8:00am to 8:00pm, Sat, Sun
and holidays 10:00am to 4:00pm
- 1/2 of an hour before the concert at the venue

Rezervace vstupenek

- on-line: www.filharmonie-brno.cz
- e-mail: info@filharmonie-brno.cz
- ☎+420 539 092 811

Ticket reservation

- on-line at www.filharmonie-brno.cz
- by e-mail: info@filharmonie-brno.cz
- by phone: +420 539 092 811

Změna programu vyhrazena!

The programme is subject to change!

ČT **art** každý den od 20 hodin
www.ctart.cz

 Česká televize

Projekt se uskutečňuje za finanční podpory

MINISTERSTVO
KULTURY

B | R | N | O

Hlavní partner Filharmonie Brno

Hlavní mediální partner

 Česká televize

Za spolupráci děkujeme

A2
kulturní tradice

Dům umění města Brna
The Brno House of Arts

Expozice nové hudby 2018

Programoviny

Texty připravili: Miloš Doležal, Viktor Pantůček, Lucie Šnajdrová,
Jaroslav Šťastný, není-li uvedeno jinak

Foto: archiv Filharmonie Brno, není-li uvedeno jinak

Sazba a produkce: Petr Tejkal

Redakční uzávěrka 31/5/2018

Náklad 200 ks

Filharmonie Brno, příspěvková organizace

Komenského náměstí 534/8

602 00 Brno

☎ +420 539 092 801

www.filharmonie-brno.cz

www.salprobrno.cz